

> Retouradres Postbus 30945 2500 GX Den Haag

Algemene Rekenkamer  
t.a.v. mevr. drs. S.J. Stuiveling  
Postbus 20015  
2500 EA Den Haag

Datum 1 oktober 2009

Betreft Reactie op brief over de voortgang van duurzaam inkopen

Geachte mevrouw Stuiveling,

Mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties reageer ik hierbij op de brief inzake uw onderzoek naar de voortgang van het duurzaam inkopen bij de rijksoverheid.

Ik heb waardering voor de grondigheid waarmee u het onderzoek heeft uitgevoerd. Het onderzoek heeft een aantal aanbevelingen opgeleverd waarmee het rijk zijn voordeel zal kunnen doen bij het implementeren van duurzaam inkopen. In deze reactie ga ik nader in op een aantal aanbevelingen uit uw brief. Ik merk overigens op, dat op 25 juni 2009 een Voortgangsrapportage over duurzaam inkopen naar de Tweede Kamer is gestuurd (Duurzame ontwikkeling en beleid, Tweede Kamer, 2008-2009, 30 196, nr. 64). In deze Voortgangsrapportage wordt onder meer ingegaan op een aantal aspecten die u in uw brief aan de orde stelt. Zij is in een Algemeen Overleg op 2 juli met de Tweede Kamer besproken.

#### *Doelformulering*

U adviseert ten aanzien van het prestatiedoel "100% duurzaam inkopen in 2010" prioriteit te geven aan die productgroepen waar met duurzaam inkopen de grootste milieuwinst te halen is. In de eerdergenoemde Voortgangsrapportage is aangegeven dat ik een aantal aanpassingen heb aangebracht in het eerder vastgestelde pakket van duurzaamheidscriteria. Doel daarbij is geweest dat vooral duurzaamheidscriteria dienen te gelden voor productgroepen waarbij op korte termijn een behoorlijke duurzaamheidswinst geboekt kan worden. Deze aanpassingen hebben ertoe geleid dat het aantal productgroepen waarvoor duurzaamheidseisen gelden is verminderd. Daarbij is ook een aantal duurzaamheidseisen met geringe betekenis voor duurzaamheid geschrapt. U merkt op, dat er interpretatieverschillen kunnen bestaan wat betreft het gebruik van het begrip "zwaarwegend" in de doelformulering. Ik zal naar aanleiding hiervan de doelstelling van 100% duurzaam inkopen preciseren en hierover aan de inkoopdirecteuren bij de departementen zo helder mogelijke informatie verschaffen. Kort gezegd gaat het erom dat departementen (incl. de buitendiensten) de vastgestelde duurzaamheidseisen toepassen en wanneer er in

uitzonderlijke situaties bij een specifieke inkoop goede redenen zijn één of meer duurzaamheidseisen niet toe te passen hiervan verantwoording plaatsvindt. Hiermee wordt invulling gegeven aan "comply or explain". Daarnaast beogen departementen ook aan de duurzaamheidswensen een zwaar gewicht te geven bij de gunning van opdrachten. Het gaat hierbij om selectiecriteria voor leveranciers of gunningscriteria voor producten die worden afgewogen met, bij voorbeeld, de prijs van een offerte. Mede gezien de ongelijksoortigheid en verschillen in het duurzaamheidsbelang van duurzaamheidswensen is het niet goed mogelijk om een norm af te spreken voor het "zwaarwegend" toepassen van duurzaamheidswensen.

**Directoraat-Generaal  
Milieu**  
Programmadirectie  
Duurzaam Inkopen

**Datum**  
1 oktober 2009

**Kenmerk**  
PDI 2009040076

U stelt voor dat verantwoording wordt afgelegd over het (niet) toepassen van duurzaamheidscriteria in de departementale jaarverslagen, bij voorbeeld in de bedrijfsvoeringparagraaf. We vinden dit een nuttige suggestie en zullen de mogelijkheden van de vorm en plek van de verantwoording over de toepassing van duurzaamheidseisen in overleg met betrokkenen nader verkennen en daarover zo mogelijk afspraken maken.

#### *Duurzaamheidscriteria*

U merkt op, dat naar uw indruk de toepasbaarheid van de criteriadocumenten voor de inkopers nog verbeterd kan worden en dat de presentatie en de toegankelijkheid van de criteriadocumenten nog te wensen over laten. Ik deel deze visie. Er wordt daarom momenteel gewerkt aan verbetering van de presentatie en de toegankelijkheid van de criteriadocumenten op de websites van SenterNovem en VROM. Er komen gemakkelijk leesbare versies van de criteria die, zoals eerder is gesteld, recent zijn aangepast en er worden in de criteriadocumenten doorklikmogelijkheden gecreëerd. Wat betreft uw opmerking dat de terminologie in de criteriadocumenten niet altijd overeenkomt met de terminologie die in de inkooppraktijk gehanteerd wordt, merk ik op, dat inmiddels door Senter Novem een handleiding duurzaam inkopen is opgesteld. Deze is geplaatst op de website van Senter Novem. Bezien zal worden of deze handleiding geschikt is voor breed gebruik binnen het rijk. Zo dit het geval is, zal dit bij kunnen dragen aan de uniformering van de in de inkooppraktijk gehanteerde terminologieën.

U wijst erop, dat bij de ontwikkeling en toepassing van de duurzaamheidscriteria ook rekening dient te worden gehouden met de wens om de administratieve lastendruk zo beperkt mogelijk te houden. Ik heb hierover advies gevraagd aan Actal. In de visie van Actal is bij toepassing van duurzaamheidscriteria sprake van administratieve lasten. In het kabinet is naar aanleiding hiervan afgesproken dat over de criteria advies zal worden gevraagd aan de Commissie Regeldruk Bedrijven.

#### *Monitor duurzaam inkopen*

U wijst erop dat het wenselijk is dat een volgende Monitor Duurzaam Inkopen zich richt op meer productgroepen en een groter inkoopvolume. Daar bestaan mogelijkheden toe omdat inmiddels de duurzaamheidscriteria voor een veel groter aantal productgroepen gereed zijn dan het geval was bij de vorige Monitor. U bepleit dat daarbij een verband wordt gelegd met meer kwalitatieve aspecten, zoals de effecten op duurzaamheid of productvernieuwing. Ik vind dit een goed

idee en zal bij de volgende Monitor waar mogelijk de resultaten daarvan meer in samenhang met de effecten van duurzaam inkopen op enerzijds het milieu en anderzijds de markt presenteren.

**Directoraat-Generaal  
Milieu**  
Programmadirectie  
Duurzaam Inkopen

### *Inkopers en budgethouders*

Terecht onderstreept u het belang van het geven van informatie en voorlichting aan budgethouders en inkopers bij ministeries over de toepassing van duurzaamheidscriteria. In samenspraak met andere departementen wordt de behoefte aan communicatie naar inkopers en budgethouders geïnventariseerd. Ik zie het als mijn taak om samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hierbij een stimulerende rol te vervullen. Ook de portefeuillehouder duurzaam inkopen binnen de Interdepartementale Commissie Inkoop en Aanbesteden, de coördinerend directeur inkopen van het ministerie van LNV, vervult hierbij een actieve rol.

Indien gewenst wordt andere departementen ondersteuning geboden bij de organisatie van voorlichtingsbijeenkomsten. Hierbij zij wel opgemerkt dat de afzonderlijke departementen uiteindelijk zelf ervoor verantwoordelijk zijn om hun inkopers en budgethouders goed te informeren.

Als belangrijke aanbeveling beschouw ik voorts het voorstel dat departementen zorg moeten dragen voor een borgingsmechanisme dat zeker moet stellen dat de doelstelling met betrekking tot duurzaam inkopen wordt gerealiseerd. Er moet binnen departementen een procedure worden vastgesteld voor b.v. situaties waarin een budgethouder meent dat duurzaamheidseisen niet hoeven worden toegepast. Een escalatieprocedure, waarbij binnen een organisatie wordt vastgesteld door welke (hoge) functionaris(sen) kan worden besloten in uitzonderlijke situaties bij een specifieke inkoop de duurzaamheidseisen niet toe te passen, kan daarvan deel uitmaken. De praktijk leert, dat er verschillen bestaan in de organisatie van de inkoopfunctie binnen departementen en dat er dus ook verschillen kunnen zijn in de wijzen waarop binnen departementen wordt geborgd dat de doelstelling met betrekking tot duurzaam inkopen wordt gerealiseerd. We zullen samen met de andere departementen inventariseren wat effectieve borgingsmechanismen voor het realiseren van de duurzaam-inkopendoelstelling zijn en bevorderen dat ervaringen hieromtrent worden uitgewisseld.

Ik deel uw mening dat met de invoering van "categoriemanagement" de mogelijkheden toenemen om bij de inkoop van het rijk de naleving van contractvoorwaarden te controleren en dus ook de contractvoorwaarden ten aanzien van duurzaamheidsaspecten.

U doet de suggestie om duurzaam inkopen op te nemen in de functieomschrijving van medewerkers op een inkoopafdeling. We vinden dit een goed idee en zullen de mogelijkheden daartoe bezien. In dit verband hebben we het voornemen ervoor te zorgen dat er goede opleidingsmogelijkheden worden gecreëerd om deze competentie bij inkoopmedewerkers te ontwikkelen.

### *Europese Unie*

Tot slot adviseert u, dat Nederland zijn voorsprong ten opzichte van Europa op het vlak van duurzaam inkopen moet gebruiken om de verdere ontwikkeling van het duurzaam inkopen in Europa te beïnvloeden. Ik zie dit als een ondersteuning

### **Datum**

1 oktober 2009

### **Kenmerk**

PDI 2009040076

van de reeds ingezette koers en heb vastgesteld dat in het buitenland grote belangstelling bestaat voor de Nederlandse aanpak van duurzaam inkopen.

**Directoraat-Generaal  
Milieu**  
Programmadirectie  
Duurzaam Inkopen

Hoogachtend,

de minister van Volkshuisvesting,  
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

**Datum**  
1 oktober 2009

**Kenmerk**  
PDI 2009040076

dr. Jacqueline Cramer